

La Barata

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Emplaçament
Alçada: Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac
643

Coordenades:

Latitud: 41.6412
Longitud: 1.99051
UTM Est (X): 415928
UTM Nord (Y): 4610432

Classificació

Número de fitxa 08120 - 290
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle XIV-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Protecció Integral (Número 17 del Catàleg de Béns del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Tipologia A de la normativa específica pels elements arqueològics (Fitxa número 36 del Catàleg de Béns a protegir del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal).
Data aprovació: dt., 22/09/2009 - 12:00
Número inventari Si (IPA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 001600100DG10B0001YF

Fitxes associades:

Llegenda de l'hostal de la Barata

Jaciment de La Barata

Autoria de la fitxa

Jordi Montlló Bolart

Data de registre de la fitxa:

dl., 29/03/2021 - 11:31

Descripció

La Barata és una de les principals finques de Matadepera, la seva prosperitat i fama es deuen sobretot a l'hostal, servei vital durant molts segles pels usuaris del Camí Ral de Barcelona a Manresa. La masia està situada a l'extrem septentrional del terme municipal de Matadepera, en ple Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Propera a la Riera de les Arenes, i al costat mateix del camí Ral, des d'on domina la plana estratègicament.

En l'actualitat forma un complex constituït per diverses edificacions al voltant de la masia principal, que ha sofert ampliacions i modificacions diverses al llarg dels segles. L'entrada antiga ha quedat desplaçada a un costat, sota un porxo. El cos principal forma un angle recte i consta de planta baixa i dos pisos. La part de llevant ha de superar el desnivell del terreny. Al davant es forma una mena de pati, tancat a migdia per un altre edifici més modern, que limita amb l'era de la casa, situada en l'angle meridional.

A la façana de migdia del braç principal del conjunt es mostra una galeria oberta en els dos pisos amb arcs escarsers i barana de ferro. Es tracta d'una ampliació del segle XIX. En el braç curt del conjunt, el que dona a la carretera BV-1221, a l'alçada d'aquest pati consta de planta baixa i pis, però a la banda de llevant s'hi afegeixen nous desnivells per adaptar-se al terreny. Les finestres, llindes i ampits d'estil historicista són col·locades l'any 1940 per Jeroni Martorell.

En el camí en direcció a Can Salvans hi trobem un conjunt d'habitatges de planta baixa i pis que antigament servien per allotjar treballadors de la finca i actualment estan llogats. Però el més destacable és la capella dedicada a Sant Roc, propietat de la família.

A la part del darrera hi ha una gran bassa, una antiga font, la font de l'Alba, i un forn de pega i un gran forn d'obra. A l'altre costat de la carretera BV-1221 hi trobem la font de la Foradada, enmig de les restes d'un jardí romàntic, que fora també un jardí de la finca, on les dones es reunien per cosir i brodar, actualment abandonat.

Miquel Ballbé (1985) fa una descripció parcial de l'interior de la casa i del mobiliari existent, fruit de la seva visita, però nosaltres no hi hem entrat. En aquesta visita es va poder constatar que a la part més antiga del conjunt, es conserven uns arcs de punt d'ametlla, que podrien datar del segle XII, però que caldria comprovar-ho. Tot i que no ens ha de semblar estrany que existís un edifici anterior a 1330, sinó tot el contrari.

Al darrera de la casa, entre aquesta i la gran bassa hi ha un prat que la gent de la casa coneix com el Pla dels francesos. La propietària de la casa, ens explica que els soldats hi establiren un campament durant la guerra del francès a més de l'ocupació de la casa, a principis del segle XIX. En aquest pla s'hi han localitzat objectes varis relacionats amb aquest període.

La darrera intervenció fou l'any 1940 per tal de recuperar els danys soferts durant la Guerra civil. Les obres les dirigí Jeroni Martorell.

Observacions:

La importància estratègica d'aquest indret com a via de comunicació i l'establiment documentat d'un hostel des de l'edat mitja, juntament amb la presència de material arqueològic d'època romana, podrien fer pensar en un assentament similar d'aquesta època amb funcions similars. A la manera d'altres jaciments que les investigacions arqueològiques més recents van posant al descobert, en el territori de domini romà. Cal tenir en compte que les vies de comunicació, i la xarxa establerta pels romans, foren elements crucials per la implantació del model econòmic i social als nous territoris annexionats. Futures intervencions hauran de corroborar o desmentir aquesta possibilitat.

Història

El document de l'establiment de la família Barata, que procedia de Nàpols, a Matadepera data de 1330, el 6 de les calendes de març. Segons aquest document que es pot llegir sencer a Ballbé (1985), fra Guillem, abat de sant Llorenç del Munt dona i estableix a Ramon Barata i a la seva muller Constança, els seus fills i successors perpètuament per a posseir i conrear i també per a construir cases i masos, tota la part de terra, amb entrades i sortides, amb drets i pertinences que posseeix dit monestir, amb ple dret i lliure alou, en la parròquia de Sant Joan de Matadepera, en el lloc anomenat "Els Llinars" i que dit monestir comprà a Bartomeva, muller de Bernat Xipiani i del mateix Bernat del mas Roure.

L'hostal de la barata ha estat protagonista de fets relacionats amb el bandolerisme, entre els segles XVII i XIX.

Francisco de Zamora (1973), amb motiu del seu viatge per Catalunya, visita la casa l'any 1786 i en fa una descripció que també es pot llegir a Ballbé (1985: 41 i ss.)

Antoni Barata fou ministre d'Hisenda en el segon govern del trienni liberal, 1821- 1822.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

FONT, Xavier ; JUAN-MUNS, N. et al. (1989). Carta Arqueològica del Vallès Occidental. Arxiu d'Inventari del Patrimoni Arqueològic de Catalunya. Servei d'Arqueologia. Generalitat de Catalunya.

FONT, Xavier (1997). *Inventari del Patrimoni Cultural de Matadepera*. Ajuntament de Matadepera.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

LACUESTA, Raquel; MOLET PETIT, Joan; RUIX DE GUINEA, Jesús Àngel (2001). Inventari del Patrimoni Arquitectònic. Parc Natural de Sant Llorenç i Serra de l'Obac. Diputació de Barcelona. Serveis del Patrimoni Arquitectònic Local i de Parcs Naturals.

ZAMORA, Francisco de (1973). *Diario de los Viajes hechos en Cataluña*. Barcelona: Curial.

